

Kritične laboratorijske vrednosti kod kardioloških i reumatoloških bolesnika

Critical Laboratory Values in Cardiology and Rheumatology Patients

Jelena Stojković

Institut za lečenje i rehabilitaciju „Niška Banja”

Institute for Treatment and Rehabilitation “Niška Banja”

Apstrakt

Kritične laboratorijske vrednosti su alarmantne vrednosti i predstavljaju laboratorijsku vrednost opasnu po život pacijenta, ukoliko se blagovremeno ne preduzmu odgovarajuće mere lečenja. Ovaj pojam postoji još od pre više od 40 godina, a originalnu definiciju uveo je Lundberg.

Kritične vrednosti mogu biti nenormalno niski ili visoki rezultati, a zahtevaju neodložno obaveštavanje kliničkog lekara i hitnu intervenciju. Nakon potvrde o dodatnim merenjima jednog istog uzorka, dakle uzorka uzetog u isto vreme i pod istim okolnostima, neophodno je da laboratorijsko osoblje obavesti ordinirajućeg lekara o odgovarajućim parametrima, a nakon verifikacije dobijenog kritičnog rezultata od strane kompetentne osobe (kliničkog biohemičara), potrebno je prodiskutovati o dobijenom testu sa lekarom, tj. izvršiti kliničku ekspertizu dobijenog nalaza. Laboratorijske kritične vrednosti, kao i njihov uticaj na dijagnostiku, terapiju, praćenje efekta terapije i prognozu bolesti, predstavljaju značajnu kariku u lancu kako bi se proces brige o pacijentu ispoštovao od samog početka do kraja lečenja, a sve u korist pacijenta. Neuspeh adekvatne komunikacije između laboratorije i klinike je potencijalni uzrok štetnih posledica po zdravlje pacijenta.

Izveštaji o kritičnim rezultatima, tj. o alarmantnim vrednostima su uključeni u listu konsenzusa indikatora kvaliteta Međunarodne federacije za kliničku hemiju i laboratorijsku medicinu i Radne grupe za laboratorijske greške i bezbednost pacijenata (IFCC LEPS), i oni u okviru indikatora kvaliteta imaju visok prioritet za evaluaciju i monitoring grešaka, odnosno indikatora kvaliteta.

Svaki nalaz ima svoje boldovane vrednosti koje iskaču iz referentnog opsega, ali nije svaka ova vrednost alarmantna. Ukoliko klinički biohemičar proceni da rezultat jeste alarmantan, u obavezi je da obavesti lekara ili pacijenta lično sa preporukom kuda se dalje javiti. Evidencija o kritičnim vrednostima, tj. alarmantnim vrednostima postoji u SLIS-u ili pisanom obliku za svaki parametar i svakog pacijenta sa takvim vrednostima prema preporukama GLP-a.

Abstract

Critical laboratory values are alarming values and represent a laboratory value dangerous to the patient's life if appropriate treatment measures are not taken in time. This term has existed since more than 40 years ago, and the original definition was introduced by Lundberg.

Critical values can be abnormally low or high results, and require immediate notification of the clinician and immediate intervention. After confirmation of additional measurements of the same sample, i.e. a sample taken at the same time and under the same circumstances, it is necessary for the laboratory staff to inform the attending physician about the appropriate parameters, and after verification of the obtained critical result by a competent person (clinical biochemist), it is necessary to discuss the obtained test with the doctor, i.e. perform clinical expertise of the obtained findings. Laboratory critical values, as well as their impact on diagnostics, therapy, monitoring the effect of therapy and disease prognosis, represent an important link in the chain in order to follow the process of patient care from the very beginning to the end of treatment, all in favor of the patient's well-being. Failure of adequate communication between the laboratory and the clinic is a potential cause of adverse consequences for the patient's health.

Reports on critical results, i.e. on alarming values are included in the consensus list of quality indicators of the International Federation for Clinical Chemistry and Laboratory Medicine and the Working Group on Laboratory Errors and Patient Safety (IFCC LEPS), and they have a high priority within the quality indicators for the evaluation and monitoring of errors, i.e. quality indicators.

Each finding has its own bold values that jump out of the reference range, but not every value is alarming. If the clinical biochemist estimates that the result is alarming, he is obliged to inform the doctor or the patient personally with a recommendation on where to contact him next. Records of critical values, i.e. alarm values, exist in SLIS or in written form for each parameter and each patient with such values according to GLP recommendations.